

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/18/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614208609
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2614208609.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a Gabriela Brišková v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. B. a E. XXXX/X, J., zastúpená kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov, matka: U. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom J.. B. a E. XXXX/X, J., otec: E. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, J., zastúpený: Mgr. Milan Sadloň, advokát, so sídlom V. Paulínyho - Tótha 30, P.O.BOX 121, Senica, o zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 4P/59/2014 - 32 zo dňa 27. novembra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného.

Po právnej stránke súd rozsudok odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 1, 2, 5, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Skutkovo rozsudok odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný. Naposledy sa o vyživovacej povinnosti otca voči maloletej dcére rozhodovalo na Okresnom súde v Senici rozsudkom č. k. 5P/88/2012 - 27 dňa 03.10.2012, v ktorom sa otec maloletej F. v zmysle rodičovskej dohody zaviazal platiť na dcéru výživné vo výške 200 eur mesačne. Od uvedenej doby prišlo na strane maloletej F. k podstatnej zmene pomerov. V dobe posledného určenia výživného navštevovala základu školu, v súčasnosti navštevuje Strednú priemyselnú umeleckú školu v Hodoníne a náklady na zabezpečenie starostlivosti o dcéru vzrástli, najmä výdavky na internát, dopravu do školy a školské pomôcky. Minimálne výdavky, ktoré matka každý mesiac uhradza na dcéru len v spojitosti so zabezpečením jej vzdelania sú vo výške 130 eur mesačne (internát 2.000 Kč, obedy 600 Kč, vreckové 800 Kč, telefón 5 eur), nerátajúc výdavky na zabezpečenie stravy, keď je dcéra doma, ošatenie a hygienické potreby. Súd mal za to, že v prípade zníženia výživného na sumu 100 eur, by výživné v takejto výške nebolo dostatočné na pokrytie všetkých potrieb maloletej F.. Je nepochybné, že sa i otec podieľa na zabezpečovaní starostlivosti o dcéru, najmä jej odvozom zo školy a príležitostným nákupom oblečenia, avšak na výchove a výžive maloletého dieťaťa sa majú podieľať obidvaja ich rodičia a preto od matky nemožno spravodlivo žiadať, aby vo väčšej miere finančnú starostlivosť o dieťa zabezpečovala sama. Napriek tomu, že súd mal v konaní preukázané, že na strane otca prišlo k zníženiu príjmov z dôvodu pozastavenia prevádzkovania jeho živnosti, súd nepovažoval túto skutočnosť za dostatočne odôvodňujúcu na zníženie výživného pre maloletú dcéru, pretože otec je v produktívnom veku a nič mu nebráni v tom, aby sa riadne zamestnal a neprivyrábal si len príležitostne brigádami. V zmysle zákona o rodine má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konštatoval, že

doteraz určené výživné vo výške 200 eur mesačne je primerané možnostiam a schopnostiam rodičov, najmä však veku a odôvodneným potrebám dieťaťa. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, vzhľadom k tomu, že konanie sa mohlo začať i bez návrhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie otec maloletej dcéry prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 205 ods. 2 písm. d), pretože súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Súd v odôvodnení uviedol, že z vyjadrenia matky k návrhu otca mal preukázané, že naďalej na čierno vykonáva tesárske a pokrývačské práce a nie sú to len drobné brigády, ako to tvrdí otec. Týmto svojím konaním sa má otec dopúšťať daňového podvodu a tiež ďalšieho podvodu tým, že ušetrí na zdravotných a dôchodkových odvodoch, ktoré za otca platí štát. Doteraz mal otec údajne bezproblémovo platiť 200 eur mesačne, pomery sa zmenili, len na strane maloletej F., ktorá začala navštevovať strednú školu v Hodoníne. Súd vyhodnotil súčasný stav na strane otca tak, že je v produktívnom veku a nič mu nebráni v tom, aby sa riadne zamestnal o čom má údajne svedčiť aj tá skutočnosť, že si občasne privyrába brigádami. Konštatoval, že je vedený ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce od 16.10.2013. Na záver súd uviedol, že výživné na dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodičov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Preto zamietol návrh otca na zníženie výživného zo sumy 200 eur na sumu 100 eur. So závermi súdu otec nesúhlasí. Súd nevyhodnotil zistený skutkový stav správne, keď konštatoval, že mu nič nebráni riadne sa zamestnať. Otec je riadne evidovaný uchádzač o zamestnanie na úrade práce od 01.01.2013 ako to vyplýva z potvrdení, ktoré otec súdu predložil. Ak by otec odmietal prijať ponúkané miesto, bol by z evidencie vyradený. V súčasnej dobe je v odvetví stavebníctva kríza. Ako živnostník sa zameriaval na rekonštrukcie striech a prípadne aj stavbu nových striech, v tomto segmente je momentálne už niekoľko rokov útlm, ľudia odkladajú opravy na neskoršiu dobu a havarijných stavov nie je toľko, aby sa ako živnostník uživil. Vyplýva to z daňového priznania otca za rok 2012, kedy náklady prevýšili jeho príjmy a skončil v strate. Pre konštatovanie, že otcovi sa nič nebráni zamestnať sa nemá žiadnu oporu v dokazovaní. Pri rozvode bola situácia otca odlišná. Ešte za trvania manželstva mali vytvorené finančné rezervy na účte otca, preto považoval za samozrejmé, aby dcére prispieval sumou 200 eur, aj keď boli príjmy otca takmer nulové. Avšak v rámci vypořádania BSM v roku 2013 bol nútený vyplatiť manželke jej podiel vo výške 14.000 eur v hotovosti, pričom otcovi zostali dve vozidlá a rodinný dom, ktorý je síce vo výlučnom vlastníctve otca, avšak počas manželstva bol rekonštruovaný za prostriedky patriace do BSM. Finančné rezervy otca sa minuli a keďže príjmová situácia sa nezlepšila, bol nútený predať jeden automobil, aby bol schopný platiť dohodnuté výživné. Druhé vozidlo nemôže predať, lebo by tým prišiel o možnosť príležitostných brigád, ako aj o možnosť pravidelnej dopravy dcéry do školy (raz za týždeň podľa dohody). Mesačné náklady otca sú 320 eur, vrátane poisťky na dcéru a sú nepomerne nižšie ako náklady dcéry a jej matky. Celkové mesačné náklady ich oboch sú 720 eur. V tom sú zahrnuté aj náklady na bývanie, iné náklady príležitostnej povahy tam otec nepočíta. Ich príjmy v spoločnej domácnosti sú bez výživného, ktoré otec zaplatí 730 eur, z čoho je 480 eur príjem matky a 250 eur jej prispieva priateľ na spoločnú domácnosť. Je zrejmé, že podmienky, za ktorých otec dobrovoľne uzavrel dohodu o výške výživného sa výrazne zmenili. S výškou 200 eur otec súhlasil neuvážene, pretože zabudol, že dôjde k vypořádaniu BSM. Súd uveril tvrdeniu matky maloletej o tom, že otec chodieval na dovolenky do Tatier, na rafting a podobne. K tomuto otec uvádza, že výlet do Tatier ho vyšiel na 40 eur a rafting absolvoval na Baťovom kanáli na rieke Morava pri Skalici s priateľmi, náklady na túto dovolenkovú aktivitu nepresiahli 20 eur. Na iné pôžitky otcovi nezostávajú financie. Rozhodnutie súdu nemá oporu v dokazovaní. Konštatovaniu, že doteraz určené výživné vo výške 200 eur mesačne je primerané možnostiam a schopnostiam rodičov, najmä však veku a odôvodneným potrebám dieťaťa, otec nerozumie. Z dôkazov predložených súdu je zrejmé, že otec nedokáže platiť tak vysoké výživné z jeho príjmov. Výživné platí len z peňazí získaných predajom jeho majetku. Príjmy potrebné na platenie tak vysokého výživného vzhľadom na zimné obdobie, ako aj na všeobecný útlm v stavebníctve otec nie je schopný dosiahnuť. Z uvedených dôvodov otec navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu stupňa stupňa tak, že ho zaviazal na platenie výživného vo výške 100 eur mesačne.

Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 O.s.p.), oprávnenou osobou, účastníkom konania (§ 201

O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ v odvolaní vo veci samej podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený min. 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa riadne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zníženie výživného a pretože v celom rozsahu súhlasí i s jeho právnymi závermi vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže vyhovieť odvolateľovi.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa bol návrh otca na zníženie výživného z 200 eur na 100 eur. Naposledy o vyživovacej povinnosti otca voči maloletej F. rozhodoval Okresný súd Senica, rozsudkom č. k. 5P/88/2012 - 27 z 03.10.2012, pričom rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa otec zaviazal platiť výživné na maloletú dcéru 200 eur mesačne. Otec návrh na zníženie výživného odôvodňoval tým, že na jeho strane došlo k zmene pomerov, v čase poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletej dcére bol živnostníkom, mal úspory, preto si mohol dovoliť platiť výživné v tak vysokej sume. Toho času je evidovaný na úrade práce, od 01.01.2013 prerušil svoje podnikateľské aktivity a pozastavil si podnikateľskú činnosť. Po rozvode sa musel vyporiadať s bývalou manželkou, úspory použil na vyplatenie jej podielu v BSM, preto už nemá z čoho platiť tak vysoké výživné.

Súd návrhu otca nevyhovел hlavne z dôvodu, že potreby maloletej dcéry sa podstatne zvýšili, pretože v čase poslednej úpravy práv a povinností rodičov k dcére, F. navštevovala základnú školu a toho času je stredoškolačka, navštevuje prvý ročník strednej umeleckej školy v Hodoníne, s čím má matka zvýšené výdavky. Otec aj keď nepodniká, stále pracuje ako tesár a zarába si brigádami.

Otec v odvolaní namietal, že určené výživné nie je schopný platiť, lebo v stavebníctve je útlm a o práce tesára nie je záujem, živnosť musel prerušiť, pretože jeho výdavky presahovali príjmy a bol v strate, minul svoje úspory, preto viac nie je v jeho možnostiach platiť výživné v tak vysokej sume.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Zmena úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu je prípustná len v prípadoch, ak od poslednej úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu dôjde k trvalej a podstatnej zmene pomerov buď na strane oprávneného maloletého dieťaťa alebo na strane povinného rodiča. V prejednávanej veci išlo o posúdenie zmeny výživného na návrh otca, ktorý navrhoval znížiť výživné z 200 eur na 100 eur. Na strane maloletej F. od posledne určeného výživného v novembri 2012 následkom jej nástupu na strednú umeleckú školu v Hodoníne došlo k podstatnému nárastu jej potrieb, pretože do školy dochádza z miesta bydliska v J. do Hodonína, býva na internáte a v súvislosti s návštevou školy je potrebné jej kupovať rôzne pomôcky. Na strane povinného otca malo podľa jeho tvrdení dôjsť k podstatnej zmene pomerov v tom, že prerušil živnosť, je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. V čase poslednej úpravy výživného pracoval ako živnostník, je vyučený tesár. Z pripojeného spisu o rozvod rodičov maloletej dcéry sp. zn. 5P/88/2012 vyplynulo, že otec mal podľa vyjadrenia Daňového úradu Trnava, pobočka Senica zo dňa 17.09.2012 úhrn príjmov za rok 2011 8.915 eur, výdavky predstavovali sumu 5.427,56 eur a základ dane mal 3.487,44 eur. Z uvedeného možno vyvodiť, že na základe

daňového priznania za rok 2011 mal otec mesačný príjem 290,62 eura (3.487,44:12). Ide o hrubý príjem, pretože zo základu dane musel otec ešte zaplatiť daň. Vo výpovedi na pojednávaní 03.10.2012 v konaní o rozvod otec uviedol, že si vypláca podnikateľskú odmenu od 800 do 1.000 eur mesačne, za obdobie deviatich mesiacov, pretože tri mesiace v roku nepracuje, t.j. približne 675 eur mesačne (900x9:12). Aj v období, kedy otec podnikal, podľa vykonaného dokazovania bol rozpor v uvádzaných príjmoch otca podľa daňového priznania a podľa výpovede otca. Podľa názoru súdu je tomu tak preto, lebo zisk podnikateľa (ako jeho čistý príjem) je ekonomickým vyjadrením podnikateľských aktivít otca a nemožno ho zamieňať z príjmom, pretože príjem otca tvoria aj sumy, ktoré slúžia aj na osobné potreby podnikateľa (napr. pohonné hmoty, používanie motorového vozidla, účty za telefón, atď.) a podnikateľ si tieto položky účtuje ako náklady (odpočítateľné položky), pretože to umožňujú právne predpisy upravujúce daň z príjmu a tieto náklady (vždy uplatňované v čo najvyššej možnej miere) znižujú u podnikateľa tvorbu zisku. Tiež je všeobecne známym javom, že odberatelia služieb aj prác, hlavne fyzické osoby (vrátane tesárskych) často nežiadajú od dodávateľov prác daňový doklad (faktúru, príjmový pokladničný doklad podnikateľa) po vykonaní prác a podnikatelia takéto príjmy neuvádzajú v účtovníctve, hoci ich príjem tieto platby tvoria.

V súčasnosti otec tvrdí, že prerušil živnosť, je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a na živobytie si zarába brigádami. Je faktom, že ak otec brigádnicky pracuje jeho skutočný príjem je nepreukázateľný. Ak však v minulosti z hore uvedeného príjmu bol schopný platiť na dcéru výživné vo výške 200 eur, tak v súčasnosti na brigádach môže byť v jeho schopnostiach a možnostiach zarobiť si porovnateľný príjem. Nemožno súhlasiť s názorom otca, že v stavebníctve je útlm a nedostatok pracovných príležitostí. Je všeobecne známe, že práve v tomto období je v oblasti stavebníctva množstvo práce, pretože cena stavebných materiálov výrazne klesla, banky poskytujú na výstavbu domov a bytov (rekonštrukcie) hypotéky s mimoriadne nízkymi úrokmi. Navyše situácia na pracovnom trhu je taká, že vždy je žiadaná práca vyučených remeselníkov, o čom svedčia ponuky voľných pracovných miest v konkrétnom prípade tesárov na internetových stránkach ponúkajúcich prácu (viď napr. stránku profesia, bazoš, ale aj mnohé ďalšie). Pri stanovení vyživovacej povinnosti je vždy potrebné vychádzať z možností a schopností povinného rodiča. Možnosti sú chápané ako objektívna kategória a schopnosti ako subjektívna kategória. Konkrétne je vždy potrebné zohľadniť vek, zdravotný stav, vzdelanie, manuálne zručnosti, pracovné návyky povinného rodiča ale aj situáciu na pracovnom trhu, nezamestnanosť v regióne, kde povinný rodič býva a pod. Otca maloletej F. je potrebné považovať za zdravého muža vo veku 42 rokov (na žiadne zdravotné ťažkosti, ktoré by mu bránili pracovať nepoukazoval), vyučeného tesára, ktorého profesia je na trhu práce žiadaná. Aj keď v okrese Senica je približne 11 %-ná nezamestnanosť (podľa údajov na internete), tento okres je blízko Trnavy a Bratislavy, kde je nezamestnanosť podstatne nižšia (8 a 5%). Bude potrebné zo strany otca správať sa zodpovedne a vyvinúť väčšie úsilie pri hľadaní si zamestnania, aby bol schopný získať príjem a platiť naďalej výživné vo výške 200 eur. V prejednávanej veci je možné uzavrieť, že otec nepreukázal žiaden zo subjektívnych ani objektívnych dôvodov tak, ako je hore uvedené, aby bolo možné dospieť k záveru, že nie je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné vo výške 200 eur a existuje dôvod pre zníženie výživného. Rovnako nebolo možné prihliadnuť na tvrdenie otca, že v čase rozvodu, keď sa zaviazal na platenie výživného mal k dispozícii úspory, ktoré dnes nemá, pretože ich použil na vyplatenie BSM bývalej manželke. Otec v čase rozvodu na žiadne úspory nepoukazoval a s ich existenciou platenie výživného vo výške 200 eur nespájal. V tomto konaní nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie preukazujúce ním tvrdené skutočnosti o výške úspor, preto nebolo možné dospieť k záveru, že na strane povinného otca došlo k zmene jeho majetkových pomerov v takej miere, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

O trovách odvolacieho konania sa rozhodlo s poukazom na ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Tento rozsudok bol prijatý v odvolacom senáte počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.